

Møteinnkalling

Utvalg:	Langsua nasjonalparkstyre
Møtested:	Kommunehuset Tingvang, 3 etg., rom Langsua
Dato:	19.09.2025
Tidspunkt:	09:30 - 1600

Eventuelt forfall fra organisasjonen må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra fast medlem.

Befaringer foregår til fots langs vei.

Program inkl. faglige innslag:

(tidspunktene kan forskyve seg noe avh. av lengde styremøte og kjøretid)

0930: Styremøte

1130: Lunsj på Tingvang, kantina

1215: Avreise Tingvang

1300: Ankomst Storeskag, befaring div. punkter

Inkl. mulig kort orientering v. Øystre Slidre fjellstyre

1345: Avreise Storeskag

1515: Ankomst Svarthamar, befaring

Inkl. mulig kort orientering v. Skrautvål sameige

1600: Slutt - Avreise Svarthamar

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 18/2025	Godkjenning av protokoll/innkalling		
ST 19/2025	Saksframlegg - Langsua NP - Espedalen LVO - Hersjømyrin NR - Uttransport av felt hjortevilt - Espedalen bygdealmenning - Skåbu grunneierlag		2025/9068
ST 20/2025	Klagebehandling - rive og bygge nytt seterhus - Storeskag 3 - Øystre Slidre		2022/5161
ST 21/2025	Delegerte vedtak		
27/2025	Delegert vedtak - Tillatelse - løs hund - rypetaksering - Verneområder Langsua - Espedalen bygdealmenning		2025/8063
28/2025	Delegert vedtak - Dispensasjon - Langsua NP - Oppsjømyra NR - Espedalen LVO - Dokkfaret LVO - Storlægeret LVO - trening av jakthunder i Gausdal statsalmenning - Gausdal Fjellstyre		2025/7917
29/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - barmark - vedlikehold - gjestebu ved Revsjøene - John Holstad Slåen		2025/7291
30/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Dokkfaret LVO - opplag av båt - oppsetting av skap for redningsvester - Nyvatnet - Gausdal fjellstyre		2025/6380
31/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - grøfting - grøfterens - flytting av utedo / bod - Reinsåsvegen 1306 - Bjørgesetra - Anita Bjørge - Bjørn Resset		2025/6511
ST 22/2025	Referatsaker		
ST 23/2025	Faglig innslag		
ST 24/2025	Eventuelt		

ST 18/2025 Godkjenning av protokoll/innkalling

Arkivsaksnummer: 2025/9068-2

Saksbehandler: Stein Egil Granli

Dato: 12.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	19/2025	19.09.2025

Saksframlegg - Langsua NP - Espedalen LVO - Hersjømyrin NR - Uttransport av felt hjortevilt - Espedalen bygdealmenning – Kvikne-Skåbu grunneierlag

Innstilling fra forvalter

I styremøte 19. september 2025 innvilger Langsua nasjonalparkstyre søknad fra Espedalen bygdealmenning og Kvikne-Skåbu grunneierlag om tillatelse til motorisert ferdsel med lett beltegående kjøretøy dvs. ATV med belter og elgtrekker, for å frakte ut felt hjortevilt i Langsua NP og Hersjømyrin NR. Det gis tillatelse til å bruke motorbåt på Øvre og Nedre Hersjøen til samme formål.

Tillatelsene er gitt i medhold av §3, 6.3k i verneforskrift for Langsua NP og ihht. § 7aa i verneforskrift for Hersjømyrin NR. Tillatelsen gjelder fom. 25.09.25 tom. 15.11.29.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

- Tillatelsen gjelder fra 2025 til 2029.
- Transport med lett beltegående kjøretøy skal foregå i ganghastighet, og i maksimalt 5 knop hastighet med motorbåt på Øvre og Nedre Hersjøen.
- Spesielt våte områder og annen skadeutsatt mark skal så langt det er mulig ikke krysses. I fall våte områder må krysses, skal valgt trase alternere.
- Kjøringen skal følge eksisterende veier og spor der det er mulig.
- All kjøring i verneområder skal utføres så skånsomt som mulig, for å unngå varige spor og skader på vegetasjon og naturgrunnlaget
- Det skal tas hensyn til viltet, til utøvelse av friluftsliv og til andre brukere. Under båttransport skal det utvises særlig hensyn til vannfugl som oppholder seg på Hersjøene.
- Hvert jaktlag skal ha rutiner og beredskap for å håndtere og begrense påvirkning fra lekkasjer på kjøretøy.
- Tillatelsen skal alltid medbringes under kjøring og forevises ved oppsynets forlangende (SNO).

- Det skal føres kjørebok for hver tur og sendes inn rapport over kjøring etter hver sesong.

Kjørebok skal føres på følgende måte:

Dato og klokkeslett ved start, samt formål og kjørestrekning skal skrives inn ved start. Rapport (avskrift av kjøreboka) og kartfesta kjøreruter skal hvert år sendes til Langsua nasjonalparkstyre ved sesongens slutt og seinest 1. januar påfølgende år.

- Det forutsettes at det innhentes nødvendige tillatelser vedr. kryssing av fiskeførende bekker.

Tillatelsen kan trekkes tilbake eller endres dersom forutsetningene for denne endres eller dersom vilkår i tillatelsen ikke overholdes. Det samme gjelder dersom vårt kunnskapsgrunnlag forbedres.

Søknad om bruk av Bombardier Muskeg (heretter muskeg) innvilges ikke. Avslaget begrunnes med:

- Bruk av muskeg vil uansett valg av trase føre til langvarige spor i området. Dette er ikke forenlig med verneformål, verneforskrift og retningslinjene i forvaltningsplanen.
- Naturmangfoldlovens bestemmelse om føre-var (§9) er isolert sett et tilstrekkelig argument for at annet utstyr må benyttes framover.
- Muskeg representerer ikke en miljøvennlig teknikk, jfr. Naturmangfoldlovens §12.
- Med ATV og elgtrekker er det bedre forutsetninger for å finne gode og egne traseer på fastere mark. Varige spor kan reduseres vesentlig ved valg av annet og lettere kjøretøy.
- Ved bruk av lettere kjøretøy unngår man i større grad skadelig kjøring på myr.
- Risikobildet, ved evt. havari eller annen skade på kjøretøy ute i terrenget er vesentlig lavere ved bruk av annet lettere kjøretøy.
- Tidsaspektet ved uttransport vil normalt ikke føre til forringelse av slaktet med tanke på videresalg. Hensynet til verneverdier og naturmangfold har forrang i disse verneområdene.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Søknad av 17. august 2025 om uttransport av felt hjortevilt med lett beltegående kjøretøy fra Espedalen bygdealmenning og Kvikne Skåbu grunneierlag og øvrig dialog mellom søker, dvs rettighetshavere og nasjonalparkforvaltere i Langsua, se sammendrag under saksopplysninger nedenfor.

Vedtatt forvaltningsplan for verneområdene i Langsua av juni 2020.

Saksopplysninger

Bruk av motorisert kjøretøy i forbindelse med uttransport av felt storvilt har tradisjoner i de nevnte verneområdene, beliggende i Nord-Fron og Sør-Fron kommuner. Fra søker er det

uttrykt ønske om å få bruke de kjøretøy som forskriften til enhver tid åpner for innenfor de ulike verneområdene, herunder også muskeg i Langsua NP og Espedalen LVO.

Verneforskriften for Langsua § 3, 6.3 k, gir forvaltningsmyndigheten anledning til å gi tillatelse til bruk av muskeg i forbindelse med uttransport av felt elg og hjort i samsvar med forvaltningsplanen. Videre angir verneforskriften for Espedalen LVO i § 3 pkt 6.3. bokstav g. at det kan tillates bruk av muskeg som ikke setter varige spor i terrenget, luftfartøy, motorbåt eller traktor langs eksisterende kjørespor for uttransport av felt elg og hjort i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5. På bakgrunn av dialog og kontakt med rettighetshaver rundt bruken av muskeg, vil vi i det påfølgende ta nærmere for oss vurderinger og erfaringer knyttet til bruk av muskeg i de aktuelle verneområdene.

Beltekjøretøyet muskeg ble brukt under kraftutbyggingen av Øvre Vinstra. Mange muskeg ble kjøpt opp lokalt og brukt bl.a. til uttransport av felt storvilt. Iflg. rettighetshaverne og NINA rapp. 414 er muskeg benyttet til dette formålet siden 1972. Etter vernvedtaket i 2011 har bruken av muskeg i verneområder blitt videreført gjennom tillatelser fra forvaltningsmyndigheten.

Helt fra begynnelsen er det vekselvis kjørt i flere nivåer i terrenget. I en tidlig fase for det meste ganske nær Nedre Hersjøen, deretter en periode noe høyere i terrenget der det er store områder med myr og fuktig terreng (bl.a. i 2022, ref. anmeldelsessak) og periodevis noe høyere i terrenget oppunder bjørkeskogen. Sistnevnte er også traseen som er brukt i 2023 og 2024. Ut fra disse hovedtraseene er det hentet ut elg avhengig av hvor elgen har falt under jakt. I tillegg krysses Langsudalsbekken på bestemte punkter.

I 2022 ble to forhold knyttet til muskeg-kjøring anmeldt. Begge saker ble henlagt. Prosess sammen med rettighetshavere fra 2023, etter at anmeldelsessakene var avsluttet, er at forvaltningsmyndigheten i samråd med jaktlag og rettighetshavere besluttet at hovedtrase for uttransport i Langsudalen (Langsua NP) skulle legges høyt opp i terrenget, oppunder bjørkeskogbeltet, for jakt sesongen 2023 og 2024. Hensikten med plasseringen var forsøksvis å finne ut om kjøring med muskeg her, ville fungere bedre i et område som man antok hadde tørrere og fastere mark. Delegert vedtak ble gjort i så henseende.

For å avklare forhold rundt framtidig bruk av muskeg har det vært mye kontakt siste to år med Espedalen bygdealmening og Kvikne-Skåbu grunneierlag i form av telefonisk kontakt, møter og felles befarings i området. Befaring ble gjennomført i alle brukte traseer som er nevnt ovenfor. Forvaltere og nasjonalparkstyret har også vært på befaringer i det aktuelle området for å se spesifikt på kjørespor og skader fra kjøring med muskeg.

Søknaden

I søknaden gjøres det rede for historikken knyttet til bruk av muskeg i området og det informeres videre om utleie og gjennomføring av elgjakt i totalt fem terreng. Samlet årlig uttak oppgis til 35 - 40 elg.

Sitat fra søknaden: *To regnfulle og våte høster i -23/-24 var ikke gunstig mtp. kjøreskader i myrlendt terreng med svak bæreevne, men i samarbeid med forvaltningen må vi finne en løsning. I forkant av vernet var «brukspark», «lav terskel for å gi dispensasjon» og «ikke til hinder for igangværende bruk» noe vi gjentatte ganger fikk høre fra de som jobbet med og innføre vernet. I disse område er det store avstander og utfordrende terreng som varierer med nedbørmengder og vannføring i myrer, elever og bekker.*

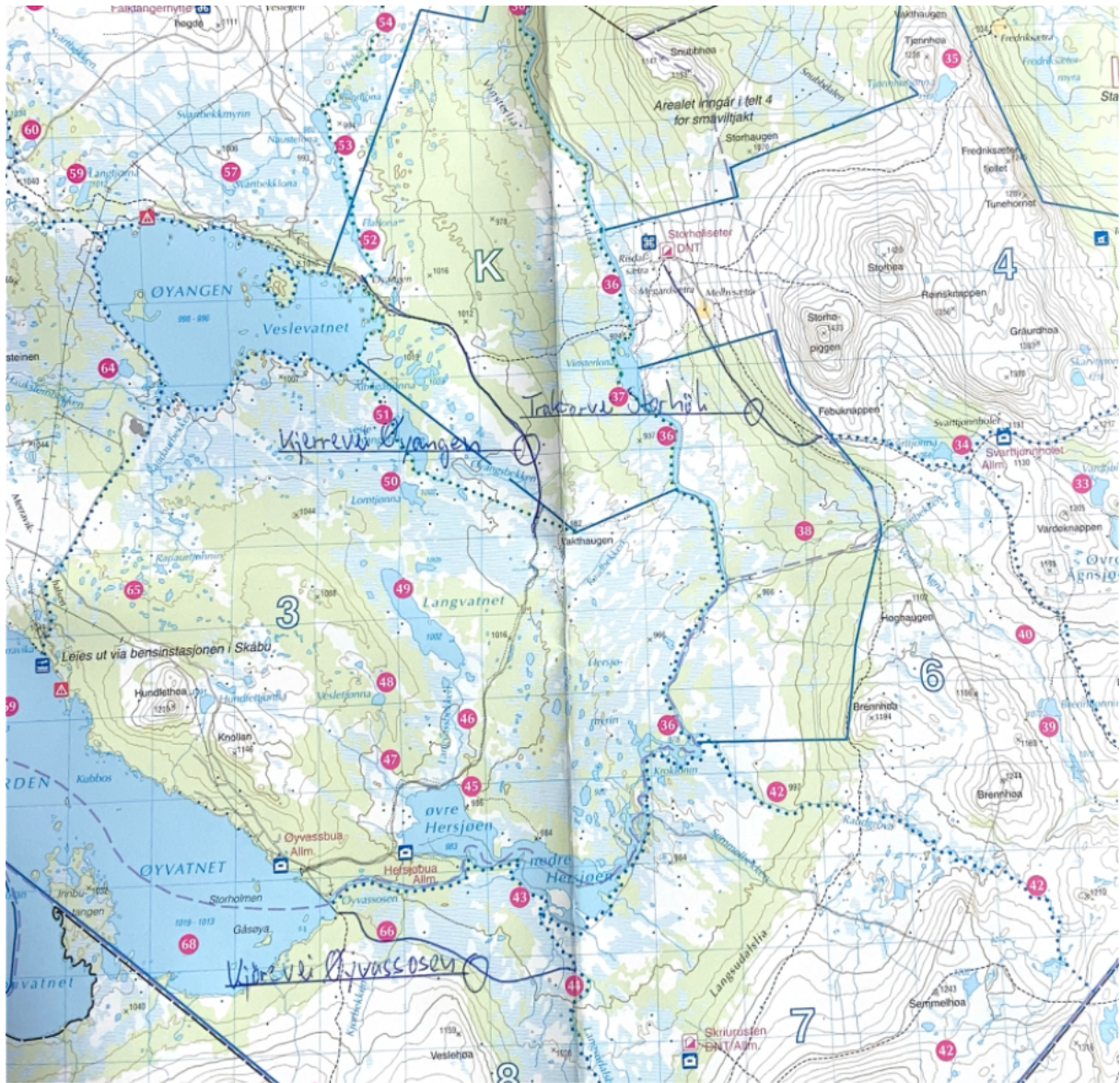
Det er av stor betydning at ordningen videreføres, det er viktig av flere årsaker: - For å oppnå en ønsket avskyting, som er av økonomisk betydning for rettighetshaver og som spiller elgbestanden, må ikke tilgang til egnet uttransport være et hinder. - Det er mer vanlig og levere slakt til mottak for foredling av viltkjøtt, disse stiller krav om levering samme dag som viltet er skutt, noe som krever egnet uttransport. - I alle tilfeller settes krav til hygiene og

behandling av felte dyr/slakt, noe som igjen krever egnet uttransport. - Jaktlagene og enkeltjegeren's jaktopplevelse skal ikke forringes av manglende tilgang på uttransport.

Espedalen bygdealmenning og Kvikne Skåbu grunneierlag er godt kjent med de utfordringer vernevedtaket medfører og vil bruke tid og ressurser på å informere/instruere jaktlag og jegere slik at den praktiske gjennomføringen er i tråd med betingelser gitt i en tillatelse.

For uttransport av felt storvilt i Langsua nasjonalpark, Hersjømyrin naturreservat og Espedalen landskapsvernområde søker Espedalen bygdealmenning og Kvikne Skåbu grunneierlag om å få bruke de kjøretøy som forskriften til enhver tid åpner for innenfor de ulike verneområdene. Uttransport med båt omfatter øvre og nedre Hersjø, motorstørrelse inntil 9,9 hk. Søker om tillatelser som gjelder fra jakt sesong 2025 til og med jakt sesong 2029 slik at neste søknadsrunde sammenfaller med rullering av jaktlagene. Antall turer varierer, tar en for eksempel Langsudalen-Kjørrbekken ligger antallet på 4-8 turer årlig, avhengig av hvor elgen felles, om flere dyr felles samme dag, størrelse årets fellingskvote osv. Å anngi antall turer i søknaden blir vanskelig. Søknaden omfatter 5 ulike jaktterreng/jaktlag og registreringsnummer på kjøretøy/ navn sjåfører har vi ikke oversikt over nå. Dette må om nødvendig innrapporteres av hvert enkelt jaktlag i forkant av jakt/kjøring. Hovedtraseer som benyttes er kjørevei fra Øyvassosen til Langsua elv, gamle kjerrevei fra dam ved Øyangen inn til Vakthaugen og traktorvei fra Storhøliseter til Svarttjernhullet. Avstikkere og enkeltturer til elgfall tilkommer. Bombardier Muskeg benyttes der avstanden og terrenget er mest utfordrende, ordinære elgtrekkere av typen Jonsereds jernhest, ATV med og uten beltekit og vanlige jordbrukstraktorer benyttes der dette er i tråd med gitte tillatelser og hensiktsmessig. Kart over hovedtraseer vedlegges. Espedalen bygdealmenning og Kvikne Skåbu grunneierlag imøteser tillatelser på linje med tidligere praksis slik at storviltjakta kan gjennomføres som tidligere.

Følgende kartutsnitt er vedlagt søknaden, med ønskede hovedtraseer inntegnet:

Om Bombardier Muskeg

Egenskapene til muskeg kan oppsummeres som følgende:

- Muskeg er konstruert for tunge anleggsoppgaver i en tid da det ikke fantes andre gode alternativer. Kjøretøyet er ikke konstruert med tanke på å unngå eller begrense kjørespor eller skader på jordsmonn og vegetasjon. Erfaringene over mange år viser at varige spor og skader ikke kan unngås gjennom en hel jakthøst ved bruk av muskeg.
- Muskeg har svært god framkommelighet og er isolert sett, effektiv mht å frakte ut felt storvilt. Samtidig er muskeg basert på gammel teknologi og en tung konstruksjon; lange belter, stiv konstruksjon, løpehjul for belter på stiv ramme, dvs. følger ikke terrenget uavhengig av hverandre.
- Det oppgis at marktrykket fra muskeg er lavt, men kjøretøyets øvrige egenskaper under sving og ved kjøring i fuktig og ulendt terreng, samt ved kryssing av bekker opphever denne fordelene, og gjør at det oppstår spor og skader i varierende grad. Særlig når muskeg foretar sving og retningsendringer i fuktige områder oppstår betydelige skader ved at beltene graver og velter opp jord og torv.

- Tung konstruksjon; de lettere typene fra to tonn, mens større modeller kan veie opp mot fem tonn. Kan frakte ut flere elger samtidig. Rettighetshaver opplyser at de tyngste variantene ikke brukes i Langsua.
- Opplasting av elg fører til økt vekt på doningen, som igjen gir økt risiko for gjennomfall i myr, varige spor og skader i terreng og på vegetasjon.
- Muskeg må regelmessig ta nye sporvalg for å unngå gjennomfall og varige spor og skader i myr og våtmark. Gjentatte endringer av sporvalg fører til brede korridorer i terrenget med synlige kjørespor av ulik grad av varighet og skade.
- Muskeg kan kjøres betydelig over vanlig gangfart. Det oppgis hastigheter på over 20 km/t. Det oppgis videre at relativt høy hastighet er nødvendig for at muskeg skal kunne forsere myrer og spesielt våte områder. Det gjøres samtidig oppmerksom på at kjøring over gangfart ikke er tillatt.

Nærmere om historikk og verneprosess

Kgl. resolusjon – verneplan Langsua

Side 36 (utdrag, sitat): Fylkesmannen i Nord-Trøndelag viser til brev fra Miljøverndepartementet av 8. februar 2008 om at det ikke er ønskelig å åpne for bruk av andre typer kjøretøy enn typen elgtrekk innenfor nasjonalparkene. Dette er grunnlaget for at høringsforslaget ikke åpnet for bruk av andre typer kjøretøy.

Fylkesmannen i Oppland mener imidlertid at dette området skiller seg fra andre nasjonalparker i Norge, ved at det er et stort lavfjellsområde med utstrakt storviltjakt over store arealer og med lange avstander for uttransport av slaktet. I utgangspunktet vil kravet om bruk av elgtrekk være det rådende i alle områder. Ut ifra en helhetlig vurdering tilrår fylkesmannen likevel at det etter søknad kan benyttes annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy i forbindelse med utfrakt av felt storvilt.

Direktoratet kan ikke tilrå en bestemmelse om bruk av motorkjøretøy generelt som ikke setter varige spor i terrenget eller luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort. Direktoratet mener dispensasjonsbestemmelsen må presiseres slik at det ikke kan gis tillatelse utover aktuelt behov i verneområdene. Direktoratet ser imidlertid at enkelte områder kan være spesielt utfordrende i forbindelse med utfrakt av storvilt. Direktoratet støtter Fylkesmannens vurdering om behov for bruk av muskeg i Espedalen landskapsvernområde og deler av Langsua nasjonalpark, og mener bestemmelsen bør derfor lyde: "Bruk av lett beltegående kjøretøy og muskeg som ikke setter varige spor i terrenget eller luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5."

Det er vektlagt at det er tradisjon for bruk av muskeg i deler av disse områdene, og direktoratet mener derfor det må presiseres i forvaltningsplanen i hvilke områder innenfor nasjonalparken og landskapsvernområdet dette er aktuelt.

Verneforskriften for nasjonalparken av 11.03.2011 – hva sier den?

§3, 6.3 bokstav k: *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av lett beltegående kjøretøy og muskeg som ikke setter varige spor i terrenget, eller luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.*

Videre - verneformålet §1: *Formålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.*

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- *et lavfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold herunder arter, bestander og naturtyper som myr, ferskvann/våtmark, urskog/gammelskog, høgstaudebjørkeskog, kalkrike områder i fjellet, rasmark og naturbeitemark*
- *vakre og egenartede landskap*
- *særpregede kvartærgeologiske forekomster*
- *kulturminner.*

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 28. mars 2012 delegert forvaltningsmyndighet for verneområdene tilknyttet verneplan for Langsua til Langsua nasjonalparkstyre. Dette er gjort med medhold i naturmangfoldloven § 62.

Tillatt utstyr

Miljøverndepartementet reviderte i 2013 reglene for hvilke typer utstyr som generelt kunne brukes til uttransport av felt storvilt i landet til å omfatte ATV med belter. ATV er generelt veldig mye brukt sammen med evt. jernhest og elgtrekker som lenge har vært tillatt.

Verneformål

Langsua NP

Formålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Ihht. verneforskrift for Langsua NP § 3 1.1 er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre landskapets særpreg eller karakter.

§3, 6.3 bokstav k: Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av lett beltegående kjøretøy og muskeg som ikke setter varige spor i terrenget, eller luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.

Espedalen LVO

Formålet med Espedalen landskapsvernområde er å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk verdi, kulturell verdi, opplevelsesverdi, og som er identitetsskapende.

Videre er formålet med vernet å:

- Ta vare på et stort, sammenhengende naturområde med et rikt dyre- og planteliv som preger landskapet.
- ta vare på og opprettholde et egenartet og vakkert natur- og kulturlandskap der seterlandskapet med beitebruk, seterbebyggelse og setervoller, kulturminner, samt skog og annen vegetasjon, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- ta vare på biologisk mangfold som preger landskapet, herunder naturtyper som naturbeitemark, slåttemark, bekkekløft og bergvegg, gammel barskog, myr, herunder rikmyr, ferskvann/våtmark, og arter knyttet til disse.

- ta vare på landskapsformer og kvartærgeologiske forekomster.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 pkt. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter

§ 3 pkt 6.3. bokstav g. bruk av muskegg som ikke setter varige spor i terrenget, luftfartøy, motorbåt eller traktor langs eksisterende kjørespor for uttransport av felt elg og hjort i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.

Hersjømyrin NR

Føremålet med Hersjømyrin naturreservat er å ta vare på eit spesielt myr- og våtmarksområde og eit svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fugleartar.

Vidare er føremålet med naturreservatet å ta vare på eit område med særleg verdi for biologisk mangfald i form av naturtypar, økosystem, plante- og dyreartar og naturlege økologiske prosessar. Naturreservatet er stort og variert og har spesielle myrutformingar samt beitepåverka vegetasjon. Området har eit stort mangfald av artar med eit rikt og særprega fugleliv. Naturreservatet har og stor pedagogisk og vitskapeleg tyding.

§ 7 aa. Naudsynt uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggåande beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget, motorbåt eller luftfartøy i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 10.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplan for verneområdene i Langsua 2020 – 30, pkt. 5.7.5 tar for seg temaet uttransport av felt elg og hjort, med henvisning til s. 131-133.

Utdrag fra retningslinjene på s. 133 sider sier følgende:

Bruk av muskeg kan tillates etter søknad i kun spesielt vanskelig framkommelig myrlende langs elva Vinstra i Espedalen LVO og i Langsua NP.

Kjøring i terrenget skal foregå i ganghastighet, og så hensynsfullt som mulig i forhold til naturen. Man skal unngå å sette varige spor dvs. spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås på særlig skadeutsatt mark, som våte myrpartier. Kjøringen skal følge eksisterende veier og spor der det er mulig.

Naturmangfoldloven

Saker skal vurderes ut fra lovens §§ 8 - 12.

Hensynet til verneverdiene er vurdert, særlig i forhold til at området i det vesentlige er urørt og villmarkspreget, uten tyngre naturinngrep og med liten grad av teknisk tilrettelegging, jf. verneforskrifta § 1 (*formål*) og naturmangfoldloven §§ 1 (*formål*), 4 og 5 (*forvaltningsmål for naturtyper, økosystem og arter*), samt § 7 (*prinsipper for offentlig beslutningstaking*), og §§ 8-12 (*kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper*).

Det vises videre til den generelle aktsomhetsplikten i §6, omtalt nedenfor.

Presedens

Muligheten til å søke om bruk av muskeg er begrenset til verneforskriftene for Langsua NP og Espedalen LVO. Vi har ikke kjennskap til andre verneområder hvor denne typen kjøretøy

er brukt til barmarkskjøring opp til våre dager, eller verneforskrifter der det er åpnet for å søke konkret om denne kjøretøytypen eller tilsvarende beltegående kjøretøyer.

Presedensvirkningen er vurdert å være begrenset for andre saker.

Vurdering

Hva er varige spor - skadepotensiale

Varige spor defineres her kjørespor som er synlige over flere år (ref. klageavgjørelser i andre verneområder og ref. forvaltningsplanen). Eldre kjørespor, også fra før vernet i 2011, er fortsatt synlige enkelte steder i terrenget. På nyere flyfoto av god kvalitet blir sporene tydelige.

I traseen oppunder bjørkebandet som tidvis ble benyttet for en del år tilbake, er det fortsatt mulig å se sporene etter tidligere kjøring. Sporene etter kjøringa i 2023 og 2024 er svært godt synlig, og på flere strekninger har man brutt gjennom vegetasjonsdekket og dermed skadet underliggende jordsmonn. Under kryssing av bekker har det oppstått graving. I midterste trase er spor synlige etter kjøring tidlig på 2000-tallet. Konklusjonen fra utprøving av denne traseen i 2023 og 2024 er at det har oppstått varige spor og skader i et omfang som ikke er forenlig med verneforskriften og bestemmelser i naturmangfoldloven.

Vi registrerer at naturgrunnlaget henter seg inn igjen i og langs traseer der det har oppstått kjørespor og skader, men dette skjer i varierende tempo. Synligheten av eldre og nyere kjørespor varierer altså, avhengig av bl.a. fuktighet og vegetasjonsforhold.

Ved bruk av lettere kjøretøy som ATV med belter og elgtrekker må det også påregnes at det vil oppstå kjørespor, men forvalter legger til grunn at omfanget av kjørespor og skader på vegetasjon og jordsmonn vil bli vesentlig begrenset jamfør bruk av muskeg. Spor må som nevnt forventes å være noe synlige over flere år også med slike kjøretøyer, men dette må ut fra verneforskriftenes innhold og forutsetningene i verneprosessen være innenfor det som kan aksepteres.

Skadepotensialet ved fortsatt bruk av muskeg er vurdert som stort og kan sammenfattes slik:

- Høy risiko for skader på jordsmonn, vegetasjon og verneverdier
- Gjennomfall i terreng, punktering av myr og våtmark må forventes
- Høy risiko for at det oppstår varige spor
- Konsekvenser svært sammensatt ved eventuell fastkjøring eller havari
- Uklart og trolig omfattende risikobilde for naturgrunnlaget dersom det oppstår behov for berging ved hjelp av andre kjøretøyer
- Mer nedbør og ekstremvær er prognosen for framtida, som øker risikoen for nevnte hendelser kan oppstå
- Hensynet til myr som naturtype, jfr. generelt strengere oppfølging i samfunnet ellers mht. klimaaspektet, nedbygging, inngrep og skade.

Økologiske konsekvenser - Førre var

Avhengig av type kjøretøy erfarer vi følgende påvirkning på jordsmonn og vegetasjon:

- Toppskade på vegetasjonsdekket av forskjellig grad avhengig av marktrykket fra kjøretøyet og hvordan kjøringen er utført på det enkelte stedet. Graden av økologisk alvorlighetsgrad er variabel og usikker.
- Gjennombrudd i vegetasjonsdekket dersom kjøretøyet har et høyt marktrykk og/eller det er kjørt i sving og/eller med stor hastighet.

- Fare for pakking av jordsmonnet på myr hvilket medfører endring i jordstruktur og frostinntrenging. Graden av pakking avhenger av type jordsmonn og fuktighet til enhver tid.
- Varige kjørespor i fuktig terrenget leder vann på tvers av terrengets helning. Overflatevann stukes opp og man får stående vann i kjøresporene.
- Endring av plantesammensetning i sporene som følge av endringer i jordsmonnet og vannhusholdning. Graden av synlighet kan variere på ulike marktyper. Det er særlig prosessene knyttet til drenering og erosjon, som kan føre til endring av myra som naturtype, som anses som kritiske.
- Langvarige synlige spor på fastmark der det er tynt vegetasjonsdekke eksempelvis ved dominans av lav og mose.

Det kan være vanskelig å vurdere de langsiktige økologiske konsekvensene av varige kjørespor. Vi har for lite faktisk kunnskap å vurdere dette på.

Naturmangfoldloven §9 - føre var

Naturmangfoldlovens §9 om føre-var er gjengitt over. Mangelen på konkret kunnskap om langsiktige effekter er i denne konkrete saken åpenbar. Det betyr at føre-var må tillegges vekt. Isolert sett er dette et forhold som tilsier at videreføring av bruk av muskeg ikke bør finne sted.

Naturmangfoldloven §12 - Miljøvennlige teknikker og driftsmetoder

Vi viser til gjennomgangen av dette forholdet tidligere i dokumentet. For denne saken spesielt er det relevant å se nærmere på metode og teknikk både for å unngå og begrense eventuelle skader på naturmangfoldet og begrense omfanget av varige spor.

Naturmangfoldloven §6 - generell aktsomhetsplikt

Bestemmelsen i første ledd (se bestemmelsen tidligere i dokumentet) angir en klar plikt for enhver til å opptre aktsomt. Et spørsmål man må stille er om jaktlaget og fører av muskeg faktisk har de rette eller tilstrekkelige forutsetninger for å opptre aktsomt dersom det gis tillatelse til fortsatt bruk av muskeg. Her kommer egenskapene og i noen grad begrensningene til muskeg inn i bildet. Muskeg kan ikke lett manøvreres i kupert terreng. Den kan ikke på en smidig måte svinge rundt en steinblokk, eller et tre slik som en ATV eller elgtrekker kan. Den bør kjøres mest mulig rett fram i fartsretningen uten altfor mye sving og retningsendringer – hvis ikke oppstår risiko for skader og varige kjørespor. Konsekvensen av disse forholdene er at muskegen må ut på myrene og de mest sårbare flatene.

Videre, skal muskegen krysse en myr eller et større fuktig parti uten å bli stående fast, må farten opp etter det vi forstår. Gjerne 20 km/t eller over. Når ett av premissene for å bruke motorisert kjøretøy i verneområder er at det skal være et lettere beltegående kjøretøy som ikke skal kjøre over gangfart, så virker det relativt klart at verneforskriften for Langsua NP på dette punktet ikke kommuniserer godt med naturmangfoldlovens bestemmelse om aktsomhetsplikt. Det er altså åpnet for å søke om tillatelse til å bruke et kjøretøy som det er vanskelig å se for seg at det er mulig å bruke på en måte som oppfyller aktsomhetsplikten.

Sammenligning med områdene ellers i Langsua – landskapsforhold og terreng

Rettighetshaver peker på flere forhold knyttet til topografi, landskap og terreng i sin argumentasjon for fortsatt bruk av muskeg. Det trekkes særlig fram lange avstander og fuktig terreng. Videre at terrenget er lite egnet for bruk av ATV med belter, ved at det er en del blokkmark i visse områder.

Det er vanskelig å se at området mellom Storhøliseter, Øyvassosen og Grønflye i Langsudalen skiller seg vesentlig fra mange andre områder i og utenfor Langsua der det utøves storviltjakt. Langsudalen er preget av myrer og fuktige drag, med en del innslag av

fastmark med bjørkeskog. Her skiller ikke Langsudalen seg vesentlig fra andre områder i og rundt Langsua. Terrenget er ganske flatt, med en relativt svak helning i retning elva Vinstra og Hersjøene. Ett eksempel på verneområde utenfor Langsua NP er Hemmeldalen naturreservat i gamle Hedmark, som også er et våtmarksreservat - her er kun ATV med belter tillatt for uttransport av hjortevilt.

Tidsaspekt for uttransport av felt storvilt

Fra rettighetshaver det anført at felt elg må fraktes raskt ut av terrenget. Det brukes argumenter som hygiene og videresalg av kjøtt mv. Sitat fra årets søknad: *Det er mer vanlig og levere slakt til mottak for foredling av viltkjøtt, disse stiller krav om levering samme dag som viltet er skutt, noe som krever egnet uttransport. I alle tilfeller settes krav til hygiene og behandling av felte dyr/slakt, noe som igjen krever egnet uttransport.*

Mattilsynet opplyser at dersom utendørs temperatur er over 8 grader, skal viltet raskt til kjølerom. I Langsua er det ikke uvanlig at dyr felt på kvelden blir levert dagen etter til mottak for videre salg. Altså kan det gå 12t fra felling til levering til mottak. Dette har ikke ført til kassering av slaktet etter vår erfaring. Det betyr at bruk av et mer saktegående kjøretøy normalt ikke vil medføre forringelse av kjøtt selv om transporttiden i terrenget blir om lag et par timer lengre. Videre er det klare vilkår knyttet til denne typen barmarkskjøring, med tanke på aktsomhet og hastighet. I forvaltningsplanens retningslinjer for uttransport av felt elg og hjort går det klart fram at kjøring i terrenget skal foregå i ganghastighet. Disse vilkårene gjelder uavhengig av typen kjøretøy som benyttes.

Sett fra vår side kan heller ikke tidsaspektet ved uttransport gå på bekostning av verneverdier og naturmangfoldet.

Bruk av utstyr framover

Muskeg har vært i bruk siden tidlig 70-tall i dette området. Vernet trådte i kraft i 2011, dvs. det er gitt tillatelse til bruk av muskeg i 14 år etter etableringen av vernet. I behandlingen av søknaden er det fra forvalters side vektlagt å vurdere bruk av annen teknologi og behovet for en omstilling andre typer kjøretøy. Det anses som nødvendig og fullt mulig å bruke utstyr som er mer fleksibilitet og langt mer skånsomt ut fra terreng og fuktforhold. Samtidig er det essensielt ut fra hensynet til verneverdiene at det kjøres i lave hastigheter for å unngå kortsiktige og langsiktige vegetasjons- og terrengskader.

Aktsom bruk av elgtrekker og ATV med belter evt. også supplert med boggie, har et vesentlig lavere skadepotensial enn muskeg, selv om dette også gir synlige spor. Dersom muskeg ikke fases ut, vil det oppstå langvarige spor i terrenget igjen og igjen, både i tidligere traseer men også på steder der det ikke er kjørt tidligere. Spor med annet tillatt utstyr vil forventes å være synlige over flere år, men omfanget av varige spor og ikke minst større skader i terrenget forventes å bli vesentlig mindre.

Bruken av motorbåt på Hersjøene

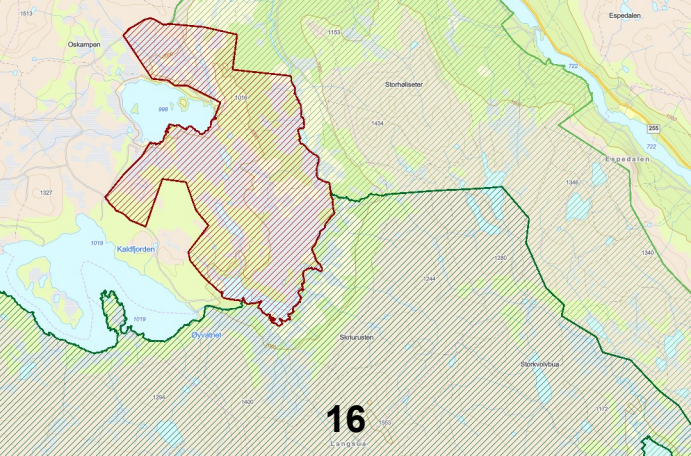
Hersjøene er hekke- og trekkområde for flere arter andefugl. Denne viktige funksjonen inngår sentralt i verneformålet. Elgjakta foregår lenge etter hekkeperioden og helt på slutten av trekkperioden for noen arter. Flere arter har allerede forlatt området. Det betyr at potensialet for forstyrrelser er ganske lavt. Likevel er det viktig at det utvises hensyn til fugl som ligger på vannene. Dette kan gjøres ved å holde veldig lav hastighet. Lekkasje fra motor skal ikke forekomme. Nevnte forhold innarbeides som vilkår i en tillatelse. Totalt kan bruk av motorbåt aksepteres i denne perioden, jfr. referert paragraf i verneforskriften.

Konklusjon

Det gis tillatelse til bruk av lett beltegående kjøretøy for uttransport av felt storvilt i Langsua NP, Espedalen LVO (kutte ut) og Hersjømyrin NR i perioden 2025 - 2029. Det gis tillatelse til bruk av motorbåt på Hersjøene på visse vilkår for samme periode.

Søknad om bruk av muskeg til uttransport av felt hjortevilt i Langsua NP og i Espedalen LVO i samme periode avslås. Begrunnelsen for avslaget er følgende:

- Med utgangspunkt i verneforskriften er varige spor etter motorisert uttransport av felt hjortevilt hverken ønskelig og heller ikke i tråd med verneforskriften. Dersom muskeg fortsatt tillates, vil det uansett valg av trase oppstå varige spor i området. Dette er ikke forenlig med verneformål og verneforskrift.
- Varige spor kan reduseres vesentlig ved valg av annet og lettere kjøretøy. Valg av annen metode, dvs. ATV med belter og elgtrekker vil i stor grad begrense det samla risikobildet, ved evt. havari eller annen skade på kjøretøy ute i terrenget. Ved bruk av lettere kjøretøy unngår man i større grad skadelig kjøring på myr.
- Naturmangfoldlovens bestemmelse om føre-var er isolert sett et tilstrekkelig argument for at annet utstyr må benyttes i framover. Vi er videre av den oppfatningen at bruk av muskeg ikke representerer en miljøvennlig teknikk, og at det ikke er mulig å opptre aktsomhet ved bruk av denne, jf. dens egenskaper og bruksmåte som vi har gått gjennom.
- En samla vurdering tilsier at bruk av ATV med belter eller elgtrekker er fullgode alternativer for uttransport av hjortevilt. Med ATV og elgtrekker er det bedre forutsetninger for å finne gode og egne traseer på fastere mark, da slike kjøretøyer etter vår opplevelse har vesentlig bedre forutsetninger for manøvrering i terreng enn muskeg.
- I dag finnes teknologi og metoder som er bedre egnet for aktsom uttransport av hjortevilt enn muskeg.
- Videre har holdningene hos folk flest endret seg når det gjelder forvaltning av verneområder og hensynsfull bruk av natur generelt. Tiden er inne for å omstille seg til moderne og bedre egnet utstyr som muliggjør aktsom og bærekraftig bruk av natur og verneområder.
- Tidsaspektet ved uttransport vil normalt ikke føre til forringelse av slaktet med tanke på videresalg. Dette spørsmålet skal ikke gå på bekostning av hensynet til verneverdier og naturmangfoldet.

16

Langsua

Arkivsaksnummer: 2022/5161-20

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 12.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	20/2025	19.09.2025

Klagebehandling - rive og bygge nytt seterhus –

Storeskag 3 - Øystre Slidre

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret opprettholder sitt vedtak i sak 13/2025.

Hovebegrunnelsen er at verneforskriften er klar på at vi skal ivareta kulturverdiene som en del av landskapet i Haldorbu landskapsvernområde. Styret viser til verneformålet som sier:

- ta vare på og oppretthalde eit eigenarta, ope og vakkert natur- og kulturlandskap der stølslandskapet med beitebruk, stølsbygningar og stølsvollar, og kulturminne utgjør ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.

Stølsområdet Storeskag har den høyeste verdisettingen ut fra det kulturhistoriske og det bygningsmessige blant stølsområdene i verneområdene i Langsua, og dette området er derfor svært viktig som grunnlag for verneformålet.

Styret viser videre til den klare presedensvirkningen av å tillate andre utvendige bygningselementer i dette spesielle stølsområdet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Nedenfor er det listet de dokumentene som har relevans til klagesaksbehandlingen. Det vises for øvrig til listen gjengitt i sak 13/2025.

- Brev fra G.Thue håndlaft as av 07.05.då.
- Nasjonalparkstyret, vedtak i sak 13/2025, behandlet 25.06.25.
- Klage fra G.Thue Håndlaft as på ovennevnet vedtak av 18.07.25.
- Orientering fra forvalterne til klager om videre saksgang av 07.08.25.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret gjorde i møte 25.06.25 følgende vedtak:

Nasjonalpark	Langsua
Naturresevat	Hersjømyrin, Kjølåane, Oppsjåmyra, Røssjøen, Skardberga
Landskapsvernområde	Dokkfare, Espedalen, Haldorsbu, Storlægeret

Søker gis tillatelse til å rive eksisterende hytte, og sette opp ny hytte på 70 m2 bebygd areal på samme sted. Tillatelsen er gitt i ht. verneforskriften for Haldorbu landskapsvernområde §3, 1.3t. Tillatelsen gjelder inntil 01.10.26.

Følgende vilkår gjelder:

- Plantegninger vist i denne saken skal følges, og bygget suppleres med stående ytterpanel på alle vegger, og taktekking enten i form med skifer eller shingel.
- Tre solcellepanel innarbeides i taket som i søknaden. Det skal velges panel som gir minst mulig refleksjon.
- Landskapet omkring bygget skal etter bygging tilbakeføres til opprinnelig form.
- Alt byggeavfall skal håndteres på miljøforsvarlig måte dvs. til godkjent kommunalt mottak.
- Miljøvennlige materialer og behandlingsmåter skal benyttes ved bygging og vedlikehold.
- Utvending farge skal tilpasses bygningsmiljøet i området og legges fram for oss i forkant.

G. Thue Håndlaft as klager på vegne av byggherren på vedtaket gjort av nasjonalparkstyret i møte 26.06.då.

Klager framsetter følgende 18.07.då. (sitat):

Viser til brev av 3/7 -25 angående LNS sitt vedtak i saken, hvor de opprettholder sitt foreløpige vedtak av 12/6 -23 og saksutredningen til møte 26/6 25.

Vi opprettholder de anførsler som er meddelt i vårt brev av 7/5 25, vedlegg 1, hvor pkt 1 går på det formelle, pkt 2 på det praktiske (sitat saksutredningen til møtet 25.06.25):

G.Thue håndlaft skriver i brev av 07.05.25 (utdrag):

- Meget langdryg saksbehandling i hele prosessen og tilsynelatende ingen formelle krav til saksbehandlingstid. Mener at kommunens vedtak av 21.04.24 skulle vært behandlet i nasjonalparkstyret.
- Klage på torvtak og innkledning. Viser til kommunens regler for byggeskikk og at nasjonalparkstyret ikke har kommet med innsigelse til disse da de var på høring etter at verneforskriften ble vedtatt. Et laftebygg trenger et tungt tak for å sette seg og være tett. Dette oppnås ikke med skifter og plater.

Klager supplerer 18.07.då med følgende tillegg:

A På stølsvollen Storeskag 3 ligger et gammelt lafta fjøs, så laft er ikke noe fremmed element i stølsgrenda. Derfor mener vi at selet bør ha samme uttrykk, men med torv på taket som gjør at det «går i ett» med naturen rundt, sett fra mange synsvinkler + det

bygningstekniske med vekt. Vi syns at det som står skrevet i saksutredningen side 6, nest siste avsnitt «vil det å gi tillatelse til nye fremmede bygningselementer utvendig medføre at verneforskriftens formål ikke følges opp».

Hva da med DNT- hytta sett i forhold til det som står under Verneforskrift- Forvaltningsplan, på side 4 i saksutredningen, som handler om «...samme type materialer, konstruksjoner, teknikker og farger, inkludert vinduer og listverk». Vedlegg 2, bilde 1 og 2 (vist rett nedenfor).

B. Når Nasjonalparken bygde toalettbygget ble bygget kledd med stein utvendig vegg og torv lagt på taket, slikt uttrykk er ikke å se i Storeskog for øvrig.

Kommentarer til saksutredningen side 3, hvor det står at vi ikke har kommentert vilkårene i LNS vedtak av 12/6 23. Det er riktig, for vi avventet svar på byggesøknaden fra OSK, som forvalter PBL. Det fikk vi ved OSK sitt vedtak av 21/2 24, oversendt LNS 7/3 24. Fikk ingen tilbakemelding for mail av 18/5 25, og det var etter at vi purra på svar, over ett år etter.

Det er også reist spørsmål om vi «formelt representerer saker», mail av 10/6 25, vi svarte i mail av 20/6 25, at G Thue Håndlaft as er søker, og Søberg/Klaeboe er tiltakshaver. Det blir feil å skrive at vi ikke har svart.

I etterkant av mottatt klage har klager sendt inn et bilde som viser en tømmerhytte behandlet med jernvitriol og tretjære for å illustrere et ønsket uttrykk, se rett nedenfor.

Vurdering

Nasjonalparkstyret skal behandle klagen. Styret kan vurdere alle punktene i klagen. Styret kan omgjøre sitt vedtak eller opprettholde tidligere vedtak. I fall sistnevnte vil saken gå til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Klager som formelt representerer byggherren, er derfor part i saken. Klagen er framsatt innen klagefristen, og klagen kan derfor tas opp til behandling i nasjonalparkstyret.

Klager viser til sitt brev av 07.05.25. Punktene i det brevet er gjennomgått i sak 13/2025, og tas ikke opp igjen her. Nedenfor vurderes de nye momentene i klagen av 18.07.

Lafta fjøs

Det er riktig som klager skriver at fjøset på den aktuelle eiendommen er lafta. I vår hensyntagen til å bevare et mest mulig helhetlig bygningsmiljø har vi lagt vekt på det utvendige utseende til sel/hovedhus med de tradisjonelle bygningselementene.

Det skal svært sterke grunner for å avvike disse elementene i et seterområde som har fått høyeste kulturhistoriske og bygningsmessige verdi. Verneforskriftene er klare på at vi skal ivareta disse kulturverdiene som en del av landskapet i Haldorbu landskapsvernområde. Verneformålet er i så måte (sitat, utdrag):

- *ta vare på og oppretthalde eit eigenarta, ope og vakkert natur- og kulturlandskap der stølslandskapet med beitebruk, stølsbygningar og stølsvollar, og kulturminne utgjør ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.*

Det betyr at vårt handlingsrom er svært begrenset når det gjelder å avvike fra den tradisjonelle byggeskikken.

Forvalter har ut fra dette ikke endret oppfatning rundt dette bygningsselementet. Altså anbefales at styret ikke kan akseptere synlige tømmervegger på sel/hovedhus.

DNT-hytta

Når det gjelder dette nye bygget (første bilde over) så var vi gjennom en omfattende planprosess sammen med DNT. Opprinnelige planer ble endret vesentlig. I dette arbeidet la vi vekt på de samme utvendige bygningselementer som i den foreliggende saken, og dermed tilpasning til bygningsmiljøet på setra dvs:

- Nødvendig med korte takutstikk
- Taktekking i tråd med tidligere bruk (skifer el. blikk, og ikke torv på taket)
- Små vindusflater
- Stående ytterkledning
- Løpende gråning av ytterkledningen

Vi mener at vi i et langsiktig perspektiv må fokusere på og sikre disse bygningselementene.

Toalettbygget – start – og infopunktet

Toalettbygget ligger 480 m fra det første bygget i setergrenda Storeskag. Toalettet ligger helt isolert i forhold til andre bygninger og i et eget mindre landskapsrom. Det inngår derfor ikke det aktuelle omtalte bygningsmiljøet, og har således ingen innvirkning på dette sett ut fra verneformålet.

Det betyr at utseende til toalettet ikke kan brukes som et argument for å endre utseende til bygg på Storeskag.

Framdriften i saken

Når det gjelder kronologien i saken og dermed forvalters og styrets handlingsmåte basert på det foreløpige vedtaket i styret 12.06.23, er dette gjennomgått i sak 13/2025. Vi finner ikke grunn til å gå gjennom dette igjen. Vi har altså ingen ytterligere merknader.

Representasjon for byggherren

I forbindelse med forarbeidene til møtet i nasjonalparkstyret spurte vi om klager representerte byggherren. Bekreftelsen på dette kom etter at saken til styret var sendt ut, og bekreftelsen ble dermed referert i styremøtet 25.06.

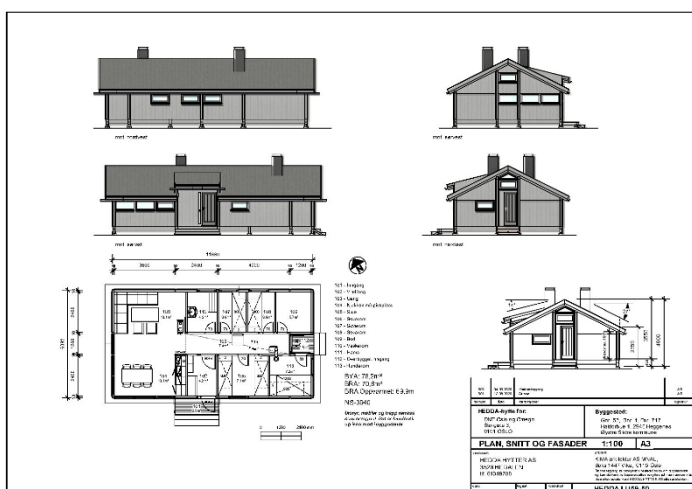
Andre behandlede byggesaker i Haldorbu landskapsvernområde

Nasjonalparkstyret har tidligere behandlet to saker i dette verneområdet som har en relevans for den foreliggende saken. Begge sakene ligger utenfor Storeskag og ikke i områder som har den samme høye verdien. Nedenfor vises utdrag fra løsningen på disse sakene.

Riving oggjenoppbygging av hytte på Kvittfeten i 2015 (utdrag vilkår, sitat):

Nytt bygg/hytte må utformes i samme tradisjon som det gamle selet, slik at hovedinntrykket av en støl beholdes og dermed bevarer en vesentlig landskapskarakter. Det innebærer som et minimum at man må gå bort fra villmarkspanel og velge en paneltype og listverk og overflatebehandling med tradisjon i lokale stølshus i området.

Bygging av ny DNT-hytte på selve stedet Haldorbu i 2020 vist ved plantegningen nedenfor.

Vedtakene i disse to sakene viser at styret totalt har holdt en linje i den utvendige utformingen innen landskapsvernområdet. Dermed bygger dette også opp under konklusjonene for håndtering av saker på Storeskag.

Presedens

Forvalter finner det riktig på sitere avsnittet om presedens i styresak 13/2025 siden dette har stor relevans i saken.

I brev av 02.03.15 fra Klima- og miljødepartementet står det bla. om vurdering av presedensvirkning (sitat):

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Verneforskriftens formål her sier bla.:

Ta vare på og oppretthalde eit eigenarta, ope og vakkert natur- og kulturlandskap der stølslandskapet med beitebruk, stølsbygningar og stølsvollar, og kulturminne utgjer ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.

Ut fra Storeskags eldre og godt bevarte bygningsmasse og verdi som kulturlandskap med hele bygningsmiljøet, tidligere bruk og spesielle kulturminneverdier, vil det å gi tillatelse til nye fremmede bygningselementer utvendig medføre at verneforskriftens formål ikke følges opp.

I den sammenhengen vil saken skape presedens for tilsvarende tiltak i dette verneområdet. Det er da sannsynlig at tillatelse må gis til andre søkere også for samme typen tiltak. Det samme gjelder for tilsvarende andre verneområder i Langsua spesifikt for verdifulle seterområder. Tillatelser kan også skape presedensvirking for verneområder utenfor Langsua sett ut fra et totalt forvaltningsaspekt i seterområder.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at styret opprettholder sitt vedtak i sak 13/2025.

Hovebegrunnelsen for denne anbefalingen er at verneforskriften er klar på at styret skal ivareta kulturverdiene som en del av landskapet mm. i Haldorbu landskapsvernområde.

Verneformålet er i så måte (sitat, utdrag):

- ta vare på og oppretthalde eit eigenarta, ope og vakkert natur- og kulturlandskap der stølslandskapet med beitebruk, stølsbygningar og stølsvollar, og kulturminne utgjer ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.

Seterområdet Storeskag har den høyeste verdisettingen ut fra det kulturhistoriske og det bygningsmessige blant stølsområdene i verneområdene i Langsua. Bevaring av dette miljøet er derfor en sentral del av begrunnelsen for verneformålet.

Vi peker videre spesielt på den klare presedensvirkningen av å endre vedtaket av 25.06.25.

ST 21/2025 Delegerte vedtak

**27/2025 Delegert vedtak - Tillatelse - løs hund - rypetaksering - Verneområder
Langsua - Espedalen bygdealmenning 2025/8063**

**28/2025 Delegert vedtak - Dispensasjon - Langsua NP - Oppsjømyra NR -
Espedalen LVO - Dokkfaret LVO - Storlægeret LVO - trening av jakthunder i
Gausdal statsalmenning - Gausdal Fjellstyre 2025/7917**

**29/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - barmark - vedlikehold -
gjestebu ved Revsjøene - John Holstad Slåen 2025/7291**

**30/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Dokkfaret LVO - opplag av båt -
oppsetting av skap for redningsvester - Nyvatnet - Gausdal fjellstyre 2025/6380**

**31/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - grøfting - grøfterens -
flytting av utedo / bod - Reinsåsvegen 1306 - Bjørgesetra - Anita Bjørge - Bjørn
Resset 2025/6511**

ST 22/2025 Orienteringssaker/Referatsaker

ST 23/2025 Faglig innslag

ST 24/2025 Eventuelt